Juuan kunnan

Kotoutumisohjelma

1.1.2025 alkaen

SISÄLLYS

YLEISTÄ 3

1. OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI JA MONIALAISEN OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI (KOTOL 14 JA 15 §) 5

2. OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN JA MONIALAISEN OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINNIN POHJALTA LAADITTAVA KOTOUTUMISSUUNNITELMA TAI MONIALAINEN KOTOUTUMISSUUNNITELMA (KOTOL 16 JA 17 §) 7

3. MONIKIELINEN YHTEISKUNTAORIENTAATIO (KOTOL 25 §) 10

4. KOTOUTUMISKOULUTUS (KOTOL 26 JA 27 §) 11

5. MUU KOULUTUS JA PALVELUT, JOTKA EDISTÄVÄT SUOMEN JA RUOTSIN KIELEN OSAAMISTA, LUKU- JA KIRJOITUSTAITOA, YHTEISKUNTA- JA TYÖELÄMÄVALMIUKSIA SEKÄ TYÖLLISTYMISTÄ JA YRITTÄJYYTTÄ 12

6. KOTOUTUMISOHJELMAN AIKAINEN OHJAUS JA NEUVONTA 13

(KOTOL 13 §:N 1 MOM. 5 KOHTA) 13

7.MUUT KUNNAN JÄRJESTÄMISVASTUULLA OLEVAT PALVELUT KOTOUTUMISEN EDISTÄMISEKSI. 15

7.1 Muut peruspalvelut maahanmuuttaneelle 16

8. VASTUUTAULUKKO 20

YLEISTÄ

Kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kuvaava Juuan kunnan asiakirja

1.1.2025 alkaen kunnilla on kotoutumisen edistämisen kokonaisvastuu. Työnhakijana olevan kotoutumispalvelut järjestetään työllisyysalueella, mutta kunnan on organisoitava työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumisen palvelujen järjestäminen.

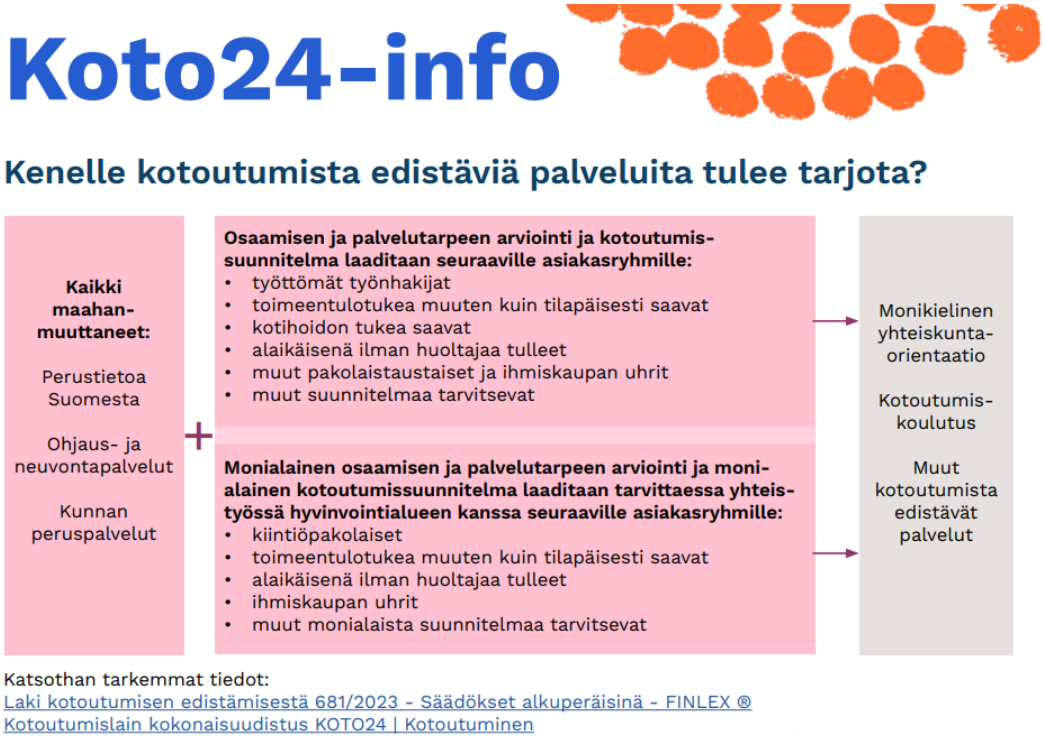

Kuva: Kuntaliitto

Kotoutumisen keskeinen tavoite on kielen oppiminen, uuden maan tapoihin tutustuminen ja työllistymisen mahdollisuudet.

Juuan kunnassa kotoutumisohjelmaa koordinoiva taho:

Kotoutumisohjelman valmistelutyöryhmä: hyvinvointipäällikkö Niskanen, hyvinvointijohtaja Nevalainen, hallintosihteeri Ruokolainen ja elinvoimavastaava Asikainen.

Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan yhteyshenkilöt ja yhteystiedot:

- Hyvinvointipäällikkö Anne Niskanen anne.niskanen@juuka.fi (31.12.2024 saakka)
- Elinvoimavastaava Antti Asikainen antti.asikainen@juuka.fi (1.1.2025 alkaen)

Kotoutumisohjelman laatimiseen osallistuneet yhteistyökumppanit:

- Pohjois-Karjalan työllisyysalue
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
- Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Kotoutumisohjelman laadinnan prosessi ja viestintä kunnassa:

- Kotoutumisohjelma on laadittu valmistelutyöryhmän yhteistyön tuloksena. Kotoutumisohjelmassa on huomioitu ELY-keskuksen antamat ohjeistukset.
- Kotoutumisohjelmaa laadittaessa on huomioitu Juuan kunnan aiempi voimassa oleva kotouttamisohjelma.
- Lakimuutoksiin liittyen kunnan maahanmuuttajille suunnattujen kotoutumis- ja työllisyyspalveluiden suunnittelusta ja tuottamisesta on järjestetty useita erilaisia työryhmiä, joissa on käyty läpi eri toimijoiden vastuita ja velvollisuuksia lakisääteisten palveluiden järjestämiseksi. Kotoutumisohjelmaa varten on kokoonnuttu maakunnallisesti ja varmistettu, että palvelukuvaukset ja vastuualueet vastaavat työryhmien linjauksia.
- Juuan kunnan kotoutumisohjelman asiakirja tulee luettavaksi Juuan kunnan internetsivuille.
- Aktiivinen asiakasviestintä aloitetaan vuoden 2025 alussa.
- Kotoutumisohjelman toteutumista seurataan kunnassa vuosittain elinvoimapalvelujen johdolla.

Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan käsittely- ja hyväksymisprosessi kunnassa:

- Kotoutumisohjelma hyväksytetään hyvinvointilautakunnalla loppuvuodesta 2024.
- 1.1.2025 jälkeen kotoutumisohjelman muutokset ja hyväksytys tapahtuu kunnanhallituksessa.

1. OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI JA MONIALAISEN OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI (KOTOL 14 JA 15 §)

Palvelun järjestäminen kunnassa:

- Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään esimerkiksi maahanmuuttaneen tavoitteet ja toiveet, aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito ja työkyky. Lisäksi arvioidaan kotoutumista edistävien palveluiden tarpeet.
- Juuan kuntaan muuttaneiden palvelutarpeen arvioinnista vastaa kotoutumisasioista vastaava henkilö vuoden 2025 alusta niiden asiakkaiden osalta, jotka eivät kuulu työllisyysalueen palvelujen piiriin.
- Työllisyysalueen työnhaun käynnistymispalvelut (alkupalvelut) ohjaa ne työnhakija-asiakkaat, joilla on mahdollisuus ja tarve kotoutumissuunnitelmaan, työllisyysalueen kotoutumista edistäviin palveluihin. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella 18–64-vuotiaiden henkilöiden sosiaalipalveluiden tarpeen selvittämiseen liittyvät yhteydenotot tehdään keskitetysti sähköisten Miunpalveluiden kautta. https://miunpalvelut.fi/siunsote/yhteydenotto-sosiaalihuoltoon-avun-tarpeen-arvioimiseksi
- Alle 18- vuotiaiden lasten osalta palvelutarpeen arviointiin liittyvät yhteydenotot hyvinvointialueen puhelinpalvelun numeroon 013 330 2806.
    - Hyvinvointialueen sosiaalipalvelut vastaavat siitä, että varsinainen sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukainen palvelutarpeen arvioinnin selvittäminen ohjautuu asuinpaikkakunnalla toimivien sosiaalihuollon ammattihenkilöiden toteutettavaksi.

Vastuutahot:

- Juuan kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö tekee palvelutarpeen arvioinnin kunnan omana työnä, osin hankerahoituksen avulla. Tulkkauspalvelut hankitaan sopimustoimittajien kautta.
- Työllisyysalue tekee osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin työnhakija-asiakkaille omana työnä käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen. Asiakas ohjataan ostopalveluun, kun on tarvetta kielitaitotason määrittämiselle tai erityinen tarve osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin.

Mitkä tahot/yksiköt tekevät monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kunnassa ja hyvinvointialueella ja miten?

- Juuan kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö osallistuu tarvittaessa monialaisen palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen yhdessä työllisyys- ja/tai hyvinvointialueen kanssa.
- Työllisyysalue tekee monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin työnhakija-asiakkaille omana työnä yhdessä hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen ammattilaisen kanssa.
- Monialainen osaamisen ja palvelutarpeen arviointi ja monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan tarvittaessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa kiintiöpakolaisille, toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saaville sekä alaikäisenä ilman huoltajaa tulleille.

Yhteistyö:

- Juuan kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö verkostoituu työllisyys- ja hyvinvointialueen asiantuntijoiden kanssa ja sopii käytännön työmenetelmistä yhteistyön osalta.
- Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin käytännön toteutuksesta työllisyysalue sopii hyvinvointialueen kanssa.
- Työikäisten, eli 18–64-vuotiaiden kohdalla sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan verkostoa tarpeen mukaisesti (työllisyysalue, Kela, oppilaitos, sote- toimijat ym.).
- Alle 18-vuotiaiden lasten palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan lapsen luontainen verkosto (edustaja, varhaiskasvatus, koulu, sote- toimijat ym.). Lastensuojelu: Alle 18- vuotiaiden lasten kohdalla sosiaalihuoltolain tai lastensuojelulain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan lapsen luontainen verkosto (ks. edeltävä). Jälkihuollon piirissä olevan osalta jälkihuoltopalvelut tuotetaan työikäisten palvelutehtävässä.
- Vammaispalvelut: Yhteistyötä tehdään asiakkaan kannalta tarpeellisten tahojen kanssa. Vammaispalvelujen puhelinneuvonta ja ohjaus p. 013 330 2807 on tarkoitettu sekä asiakkaille että yhteistyökumppaneille.

2. OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN JA MONIALAISEN OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINNIN POHJALTA LAADITTAVA KOTOUTUMISSUUNNITELMA TAI MONIALAINEN KOTOUTUMISSUUNNITELMA (KOTOL 16 JA 17 §)

Palvelun järjestäminen kunnassa:

- Kotoutumissuunnitelma on yksilöllinen suunnitelma kotoutumisen edistämiseksi. Kunta tekee suunnitelman yhdessä maahanmuuttaneen kanssa. Suunnitelmaan kirjataan esimerkiksi kotoutumisen ja työllistymisen tavoitteet, palvelut ja palveluihin osallistuminen. Tavoite on nopeuttaa kotoutumista ja työllistymistä. Kotoutumissuunnitelman enimmäiskesto on kaksi vuotta. Enimmäiskestoa voidaan pidentää erityisten tarpeiden vuoksi.

- Juuan kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö saa eri tietojärjestelmien myötä tiedon niistä asiakkaista, jotka eivät kuulu työllisyysalueen kotoutumissuunnitelman piiriin ja ovat oikeutettuja kunnan kotoutumispalveluihin. Kotoutumissuunnitelman yhteydessä käydään läpi palvelut, joihin asiakas voidaan ohjata.

- Työllisyysalueen työnhaun käynnistymispalvelut (alkupalvelut) ohjaa työnhakija-asiakkaat, joilla on mahdollisuus ja tarve kotoutumissuunnitelmaan, työllisyysalueen kotoutumista edistäviin palveluihin. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

- Hyvinvointialueen vammaispalveluiden asuminen sekä työ- ja päivätoiminta-palvelualue järjestää asumista sekä työ- ja päivätoimintaa kehitysvammaisille ja vammaisille asiakkaille syntyperästä riippumatta. Vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki on viimesijaisia lakeja, ja ennen näiden palveluiden käyttöä asiakkaalla on ollut kontakti sosiaalityöhön ja palveluohjaukseen.

Kotoutumissuunnitelman laadinta:

- Juuan kunnassa kotoutumisasioista vastaava henkilö laatii kototumissuunnitelman niiden kotoutujien osalta, jotka eivät kuulu työllisyys- eivätkä hyvinvointialueen palvelujen piiriin.

- Juuan kunnassa hyödynnetään kotoutumissuunnitelman laadinnassa KOTO-AJ järjestelmää, minne kotoutumissuunnitelma kirjataan. KOTO-AJ otetaan käyttöön vuoden 2025 aikana.

Monialaisen kotoutumissuunnitelman laadinta:

- Juuan kunnassa kotoutumisasioista vastaava henkilö vastaa niiden asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta, jotka eivät kuulu työllisyysalueen kotoutumissuunnitteluun.
- Työllisyysalue vastaa työnhakija-asiakkaan kotoutumissuunnitelman laatimisesta.
- Kotoutumissuunnitelma tehdään työllisyysviranomaisen tekemän palvelutarvekartoituksen perusteella henkilölle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta ja joka on työtön työnhakija, kansainvälistä suojelua saava tai perheenjäsen, kotihoidontukea saava tai asiakas, joka pyytää suunnitelmaa.

Mitkä tahot/yksiköt vastaavat monialaisten kotoutumissuunnitelmien laatimisesta kunnassa ja hyvinvointialueella?

- Monialainen kotoutumissuunnitelma (kunta + hyvinvointialue) tehdään palvelutarvekartoituksen perusteella henkilölle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta ja joka saa pitkäaikaisesti toimeentulotukea, on kiintiöpakolainen tai perheenjäsen, on ihmiskaupan uhri tai on yksin tullut alaikäinen.
- Juuan kunnassa laaditaan kotoutumissuunnitelma työllisyyspalvelujen ulkopuolelle jääville ja kotoutumisasioista vastaava henkilö osallistuu osaltaan monialaisen kotoutumissuunnitelmaan laadintaan.
- Työllisyysalue laatii monialaisen kotoutumissuunnitelman työnhakija-asiakkaille yhteistyössä hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen ammattilaisen kanssa.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella 18–64-vuotiaiden henkilöiden sosiaalipalveluiden tarpeen selvittämiseen liittyvät yhteydenotot tehdään keskitetysti sähköisten miunpalveluiden kautta. https://miunpalvelut.fi/siunsote/yhteydenotto-sosiaalihuoltoon-avun-tarpeen-arvioimiseksi
- Alle 18- vuotiaiden lasten osalta palvelutarpeen arviointiin liittyvät yhteydenotot tiimiin p. 013 330 2806.
    - Hyvinvointialueen sosiaalipalvelut vastaavat siitä, että varsinainen sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukainen palvelutarpeen arvioinnin selvittäminen ohjautuu asuinpaikkakunnalla toimivien sosiaalihuollon ammattihenkilöiden toteutettavaksi.

Yhteistyö:

- Juuan kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö tekee palvelujen järjestämisen tarpeen mukaan yhteistyötä työllisyys- ja hyvinvointialueen kanssa.
- Monialaisen kotoutumissuunnitelman käytännön toteutuksesta työllisyysalue sopii hyvinvointialueen kanssa.
- Työikäisten, eli 18–64-vuotiaiden kohdalla sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan verkostoa tarpeen mukaisesti (Työllisyysalue, Kela, oppilaitos, sote- toimijat ym.).

- Alle 18-vuotiaiden lasten palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan lapsen luontainen verkosto (edustaja, varhaiskasvatus, koulu, sote- toimijat ym.). Lastensuojelu: Alle 18- vuotiaiden lasten kohdalla sosiaalihuoltolain tai lastensuojelulain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan lapsen luontainen verkosto (ks. edeltävä). Jälkihuollon piirissä olevan osalta jälkihuoltopalvelut tuotetaan työikäisten palvelutehtävässä.

- Vammaispalvelut: Yhteistyötä tehdään asiakkaan kannalta tarpeellisten tahojen kanssa. Vammaispalvelujen puhelinneuvonta ja ohjaus p. 013 330 2807 on tarkoitettu sekä asiakkaille että yhteistyökumppaneille.

3. MONIKIELINEN YHTEISKUNTAORIENTAATIO (KOTOL 25 §)

Palvelun järjestäminen kunnassa

- Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on koulutus, joka järjestetään kotoutuja-asiakkaan omalla tai hyvin tuntemallaan kielellä. Sisältää tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä. Yhteiskuntaorientaatio vahvistaa maahanmuuttaneen ymmärrystä suomalaisesta yhteiskunnasta sekä omista oikeuksista ja velvollisuuksista.
- Juuan kunta toteuttaa monikielisen yhteiskuntaorientaation ostopalveluna. Yhteiskuntaorientaation kohderyhmää ovat esimerkiksi pakolaisina, opiskelijoina, työhön tai perhesyistä saapuneet kotoutujat.

Mitä yhteiskuntaorientaation kohderyhmiä kunnassa on?

- Lapsia, aikuisia ja ikääntyneitä.

Millä kielillä kunnassa on tarve järjestää yhteiskuntaorientaatio?

- Monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarvitaan pääasiassa viron, venäjän, ukrainan ja englannin kielellä toteutettuna.

Missä asiakaspalveluprosessin vaiheessa monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan asiakkaille?

- Juuan kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö ohjaa asiakkaan monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon kotoutumisprosessin alkuvaiheessa.
- Työllisyysalue ohjaa asiakkaan työnhakija-asiakkuuden alkuvaiheessa kunnan monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon palvelutarpeen mukaisesti.

Vastuutahot:

- Juuan kunnan elinvoimapalvelualue järjestää yhteiskuntaorientaation ostopalveluna.

Yhteistyö:

- Juuan kunta hankkii palvelun täysin ostopalveluna, esimerkiksi International House of Joensuulta tai Eezyltä.
- Mahdollisesti valtakunnallisten koulutusten hyödyntäminen harvinaisten kieliryhmien osalta.
- Kotoutumisasioista vastaava henkilö voi järjestää etäyhteydellä toteutettavan yhteiskuntaorientaation tueksi esim. hybridimuotoisia mahdollisuuksia hyödyntämällä kunnan käytössä olevia työtiloja.

4. KOTOUTUMISKOULUTUS (KOTOL 26 JA 27 §)

Palvelun järjestäminen kunnassa:

- Kotoutumiskoulutus on koulutus, joka sisältää esimerkiksi suomen tai ruotsin kielen opetusta, ammatillista valmennusta, aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista sekä palvelu- ja uraohjausta. Se sisältää myös muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia ja kulttuurisia taitoja sekä työllistymistä ja jatkokouluttautumista. Kotoutumiskoulutuksen osana täytyy järjestää myös työssäoppimisjakso tai muuta työ- ja toimintakykyä tukevaa toimintaa. Kotoutumiskoulutuksen osana on järjestettävä suomen tai ruotsin kielitaidon päättötestaus.
- Työnhakija-asiakkaille työllisyysalue järjestää kotoutumiskoulutusta luokkamuotoisesti Joensuussa, ja verkkokoulutus on käytettävissä koko työllisyysalueella. Asiakkaalle tarjotaan koulutusta kielen taitotason mukaisesti.
- Juuan kunnassa kotoutumiskoulutus (kielikoulutus) järjestetään ostopalveluna.
- Kielitaidon päättötestaus (KotoL 26 §) Tämä päättötestaus liittyy ainoastaan niihin kotoutumiskoulutuksiin, joissa noudatetaan opetushallituksen opetussuunnitelman perusteita. Päättötestaus järjestetään osana kotoutumislain mukaista kotoutumiskoulutusta.

Miten päättötestauksen järjestäminen toteutetaan?

- Juuan kunnassa kielitaidon päättötestaus järjestetään tarvittaessa ostopalveluna.
- Työllisyysalueen kotoutumiskoulutuksiin sisältyy päättötestaus.

Vastuutaho:

- Juuan kunnan elinvoimapalvelut.

5. MUU KOULUTUS JA PALVELUT, JOTKA EDISTÄVÄT SUOMEN JA RUOTSIN KIELEN OSAAMISTA, LUKU- JA KIRJOITUSTAITOA, YHTEISKUNTA- JA TYÖELÄMÄVALMIUKSIA SEKÄ TYÖLLISTYMISTÄ JA YRITTÄJYYTTÄ

Palvelun järjestäminen kunnassa:

- Kunnan on mahdollista järjestää suomen kielen kursseja maahan muuttaneille esimerkiksi oman kansalaisopiston kautta. Kansalaisopiston kurssit on tarkoitettu tukemaan suomen kielen oppimista kaikille maahan muuttaneille maahantulosyystä riippumatta. Kansalaisopiston kurssit eivät ole tutkintoon johtavia, eikä niihin kuulu kielitaidon päättötestausta.
- Ohjataan maahanmuuttaneita mahdollisuuksien mukaan olemassa oleviin kunnan ja järjestöjen erilaisiin toimintoihin. Juuan kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö käyttää ohjauksen apuna lähellä.fi sivuston tietoja.
- Kunnan kotoutumisasioista vastaavalla henkilöllä on mahdollisuus järjestää esimerkiksi kielikahvila-tyyppisiä toimintoja maahanmuuttaneille.

Muut kunnassa tarjolla olevat koulutukset ja palvelut:

- Yrittäjyyttä suunnitteleva työnhakija-asiakas ohjataan työllisyysalueen yrittäjyysvalmentajalle. Työllisyysalueen ammatinvalinta- ja uraohjaus tarjoaa työnhakija-asiakkaille ohjausta heidän tukemisekseen ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittymisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa. Työnhakija-asiakas voidaan ohjata henkilöasiakkaan kokeiluun oppilaitokseen ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojen selvittämiseksi (koulutuskokeilu) tai työpaikalle ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojen selvittämiseksi tai työmarkkinoille paluun tukemiseksi (työkokeilu).

6. KOTOUTUMISOHJELMAN AIKAINEN OHJAUS JA NEUVONTA (KOTOL 13 §:N 1 MOM. 5 KOHTA)

Kunnan vastuulla on tarjota maahanmuuttajalle kotoutumisohjelman aikaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa.

Palvelun järjestäminen kunnassa:

- Kunnan yleistä ohjausta ja neuvontaa tarjotaan kaikille maahanmuuttaneille riippumatta maahanmuuton syystä ja maassaolon kestosta. Kunnan vastuulla on huolehtia, että alueella on saatavilla tarvittavia palveluita, joissa maahanmuuttaneet voivat saada henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa. Lisäksi kunnan on tarvittaessa annettava tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palveluista, koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttaneen oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa.

- Juuan kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö tarjoaa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluja lähi- ja etätapaamisina. Palvelun saatavuudesta tiedotetaan Juuan kunnan internet sivuilla sekä mahdollisissa muissa kanavissa.

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella sosiaalipalveluiden osalta työikäisten, eli 18–64-vuotiaita koskeva ohjaus ja neuvonta on keskitetty p.013 330 2810 (sosiaalipalvelujen keskitetty puhelinpalvelu). Alle 18-vuotiaita koskeva ohjaus ja neuvonta on keskitetty palvelutarpeen arvioinnin tiimille p.013 330 2806. Vammaispalvelujen puhelinneuvonta palvelee ma-ke klo 8.30–10.30 p.013 330 2807 Vammaispalvelun palveluohjaus ja neuvonta on yleistä ensivaiheen ohjausta ja neuvontaa vammaisten palveluihin sekä niiden hakemiseen liittyviin kysymyksiin. Puhelinneuvonta on tarkoitettu sekä asiakkaille että yhteistyökumppaneille.

- Maahanmuuttajien terveystarkastuksiin (tulotarkastukset) hakeutuminen on kuvattu verkkosivuilla https://www.siunsote.fi/terveystarkastukset

Vastuutaho:

- Juuan kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö järjestää henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta erilaisissa arjen sujuvuuteen ja viranomaisasiointiin liittyvissä asioissa, sekä tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja kunnan palveluista riippumatta henkilön maahantulosyystä.
- TNO-palvelut tarjoavat ohjausta ja neuvontaa työttömille työnhakijoille erityisesti työllistymistä edistävissä asioissa työllisyyspalveluista.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella sosiaalipalveluiden osalta työikäisiä, eli 18–64-vuotiaita koskeva ohjaus ja neuvonta on keskitetty sosiaalipalvelujen puhelinpalveluun p.013 330 2810.
- Alle 18- vuotiaat ja lastensuojelu: ohjaus ja neuvonta palvelutarpeen arvioinnin tiimi p.013 330 2806.
- Vammaispalvelut: ohjaus ja neuvonta p. 013 330 28 07. Puhelinneuvonta on tarkoitettu sekä asiakkaille että yhteistyökumppaneille.
    - Jokaisella sosiaalihuollon ammattilaisella on lakiin perustuva neuvontavelvoite asiakastyössä.

Yhteistyö:

- Yhteistyötä tehdään kunnan eri palvelualueiden ja järjestötoimijoiden kanssa.

7.MUUT KUNNAN JÄRJESTÄMISVASTUULLA OLEVAT PALVELUT KOTOUTUMISEN EDISTÄMISEKSI.

Kotoutumisohjelma voi lisäksi sisältää muita kunnan järjestämisvastuulla olevia kotoutuja-asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä tai kotoutumista edistäviä palveluita sekä järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista.

Palvelun järjestäminen kunnassa:

- Juuan kunnan kaikki peruspalvelut (varhaiskasvatus, opetus, vapaa-aikapalvelut, asuminen) ovat kotoutujan käytettävissä

Muut kunnan palvelut ja toiminta kotoutuja-asiakkaan kotoutumisen tueksi:

- Kunnan kotoutumisasioista vastaava henkilö voi ohjata kotoutujan mukaan erilaisiin järjestötoimintoihin hyödyntäen esim. lähellä.fi sivustoa tai valmisteilla olevaa hyvinvointialueen miunhyvinvointi.fi sivustoa.

- Tarvittaessa kunnan oman työkykykoordinaattorin ja yritysneuvonnan tarjoama ohjaus- ja neuvonta.

Vastuutaho:

- Kunnan eri hallinnonalat

Yhteistyö:

- Työllisyysalueen kotoutumista edistävät palvelut toimivat yhteistyössä ekosysteemin palvelujen kanssa, ja kuntien maahanmuuttaja- ja asettautumispalvelujen kanssa yhteistyöstä sovitaan kuntakohtaisesti.

7.1 MUUT PERUSPALVELUT MAAHANMUUTTANEELLE

Varhaiskasvatus

Kunnassa asuvien maahanmuuttajaperheiden lapsilla on varhaiskasvatuslain mukainen oikeus varhaiskasvatuspaikkaan. Varhaiskasvatuslain (2018) mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatusta maahanmuuttajalapsille järjestetään olemassa olevien varhaiskasvatuspalvelujen puitteissa. Kaikille varhaiskasvatukseen osallistuville lapsille laaditaan lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä vanhempien kanssa. Maahanmuuttajataustaisen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on samalla osa lapsen kotoutumissuunnitelmaa.

Varhaiskasvatuksen tavoitteita ovat mm:

- lapsen kasvun, kehityksen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen yhdessä huoltajien kanssa
- tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista
- toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset
- varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö
- antaa yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa

Vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön edistämiseksi käytetään tarvittaessa mahdollisuuksien mukaan tulkkia. Varhaiskasvatushenkilöstön työn tueksi on Itä-Suomen yliopiston julkaisu Monikulttuurisia kohtaamisia; opas varhaiskasvatuksen arkeen. Varhaiskasvatuksessa maahanmuuttajaperheille tarjoutuu mahdollisuus kohdata muita suomalaisia lapsiperheitä, mikä samalla tukee osaltaan perheiden kotoutumista.

Yhteystiedot: Varhaiskasvatuspäällikkö puh. 040 104 2220

Perusopetus

Kunta järjestää peruskouluopetusta kaikille oppivelvollisuusikäisille kunnan asukkaille. Oppilaalle pyritään järjestämään suomi toisena kielenä -opetusta niin kauan, kunnes kielitaito on äidinkielisen tasoinen kaikilla kielen osa-alueilla. Jos maahanmuuttajataustaisen lapsen/nuoren suomen kielen taito ei ole riittävä peruskouluopetukseen, hänelle voidaan laatia pedagoginen arvio ja tarvittaessa siirtää tehostettuun tukeen ja tehdä oppimissuunnitelma. Tarvittaessa oppilaalle järjestetään opetusta peruskouluopetukseen valmistavassa ryhmässä, jolta ajalta valtio korvaa kunnalle koituvat kulut jälkikäteen. Valmistavan opetuksen tavoitteena on suomen kielen alkeiden oppimisen lisäksi edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavat valmiudet peruskouluopetukseen tai jatko-opintoihin siirtymiseen.

Opetusta annetaan peruskouluopetuksen oppiaineissa siten, että pääpaino on suomen kielen opetuksessa. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy joko oman lähikoulunsa yleisopetuksen ryhmään tai pienluokkaan, josta integrointia eri oppiaineisiin toteutetaan vähitellen. Maahanmuuttajien tukiopetus ja oman äidinkielen opetus, jotka valtio korvaa kunnalle, järjestetään opetushallituksen ohjeiden mukaisesti. Maahanmuuttajataustaisia oppilaita kannustetaan erityisesti osallistumaan myös koulujen kerhotoimintaan

kotoutumisen edistämiseksi. Koulun kerhotoiminnan yhtenä tavoitteena on ehkäistä kiusaamista ja oppilaiden syrjäytymistä sekä tarjota myönteisiä kokemuksia erilaisten oppilaiden yhteistoiminnasta. Iltapäiväkerhotoiminta voi olla yksi tuen muoto kotouttamisessa.

Yhteystiedot: Perusopetuksen rehtori, Poikolan koulu puh. 040 104 2432

Lukio

Lukion opiskelijaksi voidaan valita henkilö, jolla on perusopetuksen päättötodistus tai vastaavat tiedot ja oppimisen taidot sekä lukio-opiskeluun vaadittava riittävä suomen kielen taito. Jos opiskelija on suorittanut aiemmin lukiokoulutuksen kursseja maahanmuuttajille ja vieraskielisille lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa, ne voidaan lukea hyväksi lukio-opintoihin. Päätöksen lukion opiskelijaksi ottamisesta tekee lukion rehtori. Äidinkielen opinnot voidaan korvata suomi toisena kielenä kursseilla. Kaikkien opiskelijoiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Opiskelijoiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan lukio-opetuksessa huomioon.

Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Opiskelijoita ohjataan ymmärtämään ja kunnioittamaan perustuslain mukaista oikeutta jokaisen omaan kieleen ja kulttuuriin. Opiskelijoita ohjataan tiedostamaan omat kielelliset ja kulttuuriset oikeutensa eri tilanteissa. Tavoitteena on ohjata opiskelijoita arvostamaan eri kieliä ja kulttuureja sekä edistää kaksi- ja monikielisyyttä ja siten vahvistaa opiskelijoiden kielellistä tietoisuutta ja metakielellisiä taitoja. Lukio-opiskeluun voi sisältyä monikielisiä opetustilanteita. Juuan lukion opetuskieli on suomi. Kieleen ja kulttuuriin liittyvissä kysymyksissä noudatetaan valtakunnallisen lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden toimintamallia. Saamelaisille, saamenkielisille, romaneille, viittomakielisille ja vieraskielisille opiskelijoille laaditaan yksilöllinen opetussuunnitelma. Maahanmuuttajaopiskelijalle pyritään järjestämään opiskelujen kannalta riittävät tukitoimet, joita voivat olla suomi toisena kielenä (S2), opiskeluhuollon tukitoimet, tukiopetus, erityisopetus ja tehostettu opintojen ohjaus.

Yhteystiedot: lukion rehtori puh. 040 104 2461

Kansalaisopisto ja omaehtoinen opiskelu

Juuan kansalaisopisto toteuttaa käden taitojen, kuvataiteen, musiikin, liikunnan, kielten, ruoanvalmistuksen jne. kursseja. Kansalaisopistolle voi tehdä esityksiä tarpeellisista kursseista. Kurssit ovat maksullisia. Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisessä kansalaisopiston kurssit ovat matalan kynnyksen harrastus- ja opiskelutilaisuuksia, joissa voi oppia ja olla vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden kanssa. Kansalaispisto voi järjestää maahanmuuttajille esimerkiksi suomen kielen ja kulttuurin kursseja, mikäli opiskelijaryhmä muodostuu. Opistossa opiskeluun neuvontaa ja ohjausta voi saada kansalaisopiston toimistosta. Maahanmuuttajien opiskelijaksi hakeutumisen ja itse opiskelun kustannusten tukemiseen opistolla on mahdollisuus hakea opintoseteleitä Opetusministeriöltä.

Yhteystiedot: kansalaisopiston rehtori puh. 040 104 2401

Kirjastopalvelut

Kunnankirjasto tuottaa kuntalaisille monipuolisia kirjasto- ja tietopalveluja välittämällä asiakkaille heidän eri tilanteissansa tarvitsemaansa tallennettua tietoa ja kulttuuria sekä tarjoaa pääsyn tiedon lähteille ja opastaa informaation ja tiedon hallintaan. Kirjaston tarjoamat palvelut on tarkoitettu kaikille kuntalaisille. Aineistovalinnoissa voidaan huomioida kuntalaisten äidinkieli. Kirjasto voi myös käyttää Monikielisen kirjaston palveluja palvellessaan maahanmuuttajia.

Yhteystiedot: kirjasto-kulttuurivastaava puh. 040 104 2470

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut edistävät ja järjestää kunnassa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa, jolla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taiteellisten elämysten tarjoamista eri taidemuotojen vaihtoehdoista sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista yhteistyössä taiteilijoiden ja yhteisöjen kanssa. Kunnan tuottamat ja tukemat kulttuuritapahtumat ovat avoimia kaikille kuntalaisille.

Yhteystiedot: kirjasto-kulttuurivastaava puh. 040 104 2470

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut huolehtivat lasten ja nuorten myönteisen kehityksen tukemisesta järjestämällä yksin ja yhteistyössä harrastustoimintaa, ennalta ehkäisevää toimintaa ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Toimintoihin ovat tervetulleita kaikki nuoret.

Nuorisopalvelut järjestävät avointa nuorisotalotoimintaa 7-luokkalaisista ylöspäin sekä kesäisin leiritoimintaa. Nuoria ja lapsia kannustetaan suvaitsevaisuuteen ja tasa-arvoisuuteen. Nuorille pyritään tarpeen mukaan järjestämään teemailtoja liittyen kansainvälisyyteen, kannustetaan osallistumaan kansainvälisyyshankkeisiin ja juttelemaan rohkeasti eri maalaisten ihmisten kanssa.

Nuorisopalveluiden erityisnuorisotyön palveluihin kuuluu etsivä nuorisotyö, jonka kohderyhmänä ovat pääasiassa peruskoulunsa päättäneet palveluiden ulkopuolelle jääneet nuoret. Erityisnuorisotyön palveluissa otetaan huomioon asiakkaiden mahdolliset etniset taustat toimintoja suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Yhteystiedot: nuorisotyöntekijä puh. 040 104 2415, etsivä nuorisotyöntekijä puh. 040 104 2608

Liikuntapalvelut

Liikunnan harrastaminen tarjoaa maahanmuuttajille hyvän ja mielekkään tavan integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan. Liikuntapalvelut tarjoavat maahanmuuttajille samanlaiset oikeudet käyttää kunnan liikuntapalveluita kuin kantaväestöllekin, ja kunnassa toimivat liikuntaseurat antavat mahdollisuuksia osallistua järjestämäänsä toimintaan. Suvaitsevaisuus ja erilaisuuden hyväksyminen on kaiken toiminnan lähtökohta. Liikunnan harrastamispaikkoja ovat: kuntosali, liikuntasalit, ulkoliikuntapaikat ja –reitit, jotka mahdollistavat liikkumisen eri vuodenaikoina.

Yhteystiedot: vapaa-aikakoordinaattori puh. 0505789745

Asuminen

Juuan kunta ja Kiinteistö Oy Juuan Vuokratalot omistavat yhteensä n. 480 vuokra-asuntoa. Kaikkiin Juuan kunnan ja Kiinteistö Oy Juuan Vuokratalojen asuntoihin on yhteinen hakumenettely. Hakeminen tapahtuu sähköisesti Miunpalveluissa tai kirjallisesti yhteispalvelupisteestä saatavalla hakulomakkeella. Vuokra-asuntoja on jonkin verran saatavissa myös yksityisiltä markkinoilta.

Yhteystiedot: Juuan kunta, laskutussihteeri puh. 040 104 2021
Kontu Oy, Poikolantie 2, 83900 Juuka, puh. 010 830 4100, pohjois-karjal@kontuoy.fi

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Juuan kunnan asukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluista vastaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Sosiaali- ja terveyspalveluja on tarjolla Juuan kunnan sekä maakunnan alueella.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen toteutuksesta tietoa Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - siunsote.fi

Kelan, poliisin ja migrin palvelut

Kelan maahanmuuttajia koskevista palveluista ajantasaiset tiedot löytyvät Kelan nettisivuilta kohdasta Ulkomailta Suomeen. Kelan palveluita Juuassa saa yhteispalvelupisteestä, josta on löydettävissä yleisimpiä lomakkeita sekä nettipiste. Lähin palvelupiste on Nurmeksessa, Porokyläntie 15.

Yhteystiedot: KV-keskus | Henkilöasiakkaat | Kela

- Kelan kansainvälisten asioiden keskus, KV-keskus, palvelunumero 020 634 0200 (myös viranomaisille)
- Poliisin lupapalveluiden kautta hoidetaan seuraavia ulkomaalaisasioita: passit ja henkilökortit. Lähin toimipiste on Nurmeksessa. Nurmeksen poliisiasema, Nurmeksenkatu 25, puh 0295 450 311 (vaihde)
- Ajovarma (www.ajovarma.fi) palvelee ajokortteihin liittyvissä asioissa.
- Maahanmuuttovirasto (www.migri.fi) hoitaa oleskelulupiin, kansalaisuuteen ja turvapaikkoihin liittyvät asiat.

Tulkkaus

Maahanmuuttajalla on oikeus saada tulkkauspalveluja virallisiin asioimistilanteisiin. Tulkkipalveluista ja niihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään eri laeissa. Viranomaisen on hankittava ja kustannettava tulkki tai huolehdittava kustannuksellaan kääntämisestä asioissa, jotka voivat tulla vireille viranomaisten aloitteesta. Palvelujen järjestämisessä tulee huomioida, että maahanmuuttajalla erityisesti heti kuntaan muuton jälkeen ns. kotoutumisaikana on tarve saada selvästi enemmän aikaa asian ymmärtämiseen pystyäkseen toimimaan kuten kantaväestöön kuuluvat asiakkaat. Tämä tarkoittaa tarvetta käyttää enemmän aikaa palvelujen ja toimintatapojen selittämiseen ja neuvontaan asiakkaan omalla äidinkielellä. Tulkkauksen aktiivisella käytöllä vähennetään tarpeettomia käyntejä, väärinymmärryksiä ja säästetään aikaa.

Viranomainen on velvollinen tarvittaessa järjestämään tulkkaus- ja käännöspalveluita kaikille pysyvämmin Suomessa asuville maahanmuuttajille. Maahanmuuttaja-asiat koskettavat kaikkia kunnan hallintokuntia.

Juuan kunta on mukana Pohjois-Karjalan hankintatoimen kilpailuttamassa lähitulkkauspalveluiden hankinnassa.

8. VASTUUTAULUKKO

PALVELU / TOIMENPIDE	TYÖNHAKIJOIDEN PALVELUT TUOTTAVA TAHO	MUIDEN KOTOUTUJA-ASIAKKAIDEN PALVELUT TUOTTAVA TAHO
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Pohjois-Karjalan työllisyysalue	Juuan kunta
Monialaisen osaamisen ja kuntoutumisen palvelutarpeen arviointi	Työllisyysalue ja hyvinvointialue	HVA/ Perhe- ja sosiaalipalvelut
Kototutumissuunnitelma	Pohjois-Karjalan työllisyysalue	Juuan kunta/kotovastaava
Monialainen kotoutumissuunnitelma	Työllisyysalue ja hyvinvointialue	HVA/ Perhe- ja sosiaalipalvelut
Monikielinen yhteiskuntaorientaatio	Kunnat	Juuan kunta/ostopalvelu
Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta	Kunnat	Juuan kunta/kotovastaava
Kunnan kotoutumisohjelman seuranta ja päivittäminen	Kunnat	Juuan kunta, valmisteluryhmä